

Het spel KASPER BORMANS van de verbeelding

Hoe je met fantasie
generaties kunt verbinden

Lannoo

‘Grote mensen houden van cijfers. Wanneer je hen vertelt over een nieuwe vriend, vragen ze nooit het belangrijkste. Ze zeggen nooit: ‘Hoe klinkt zijn stem? Van welke spelletjes houdt hij het meest? Verzamelt hij vlinders?’ Maar ze vragen: ‘Hoe oud is hij? Hoeveel weegt hij? Hoeveel broertjes heeft hij? En hoeveel verdient zijn vader?’ Dan pas vinden ze dat ze hem kennen. Als je tegen de grote mensen zegt: ‘Ik heb een prachtig huis gezien van roze baksteen, met geraniums voor de raven en duiven op het dak...’ dan kunnen ze zich dat huis niet voorstellen. Je moet zeggen: ‘Ik heb een huis van een miljoen gezien.’ Dan roepen ze: ‘Wat mooi!’”

De Kleine Prins, Antoine de Saint-Exupéry

—

‘Nog niet zo lang geleden speelde Matthias Schoenaerts ‘De Kleine Prins’ samen met zijn vader Julien Schoenaerts, die dementie had.

Nu zegt hij daarover: ‘Dementie is eigenlijk wondermooi, maar onze perceptie ervan is beperkt. We kijken vooral naar wat er niet meer is. Het is niet omdat het gevoel en het denken niet meer de vorm van woorden krijgen, dat het ophoudt. Ze uiten zich onder een andere vorm. Een zachtere vorm. Als je voor hen de woorden vindt, krijg je een glimlach.’

Matthias Schoenaerts over zijn vader, De Morgen

Dit is een spel voor iedereen. Het is echter ook een van de weinige beschikbare spellen die je kunt spelen met mensen met (jong)dementie. Dit spel vertrekt vanuit vermogens van mensen: onze verbeelding is onuitputtelijk. Alles hangt af van de individuele mogelijkheden en de open sfeer. Het allerbelangrijkste is dat we laten zien dat we bereid zijn de inspanning te leveren om verbinding te maken, en dat we daar samen veel plezier aan beleven.

DOELSTELLING: 7,5 JAAR LANGER LEVEN

Mensen die een positief beeld van ouder worden hebben, leven gemiddeld 7,5 jaar langer. Als we dat weten, waarom kleuren we de beeldvorming over ouder worden en dementie dan zo vaak eenzijdig negatief in? We kunnen ervoor kiezen kinderen een meer genuanceerd beeld te bezorgen, zodat zij zelf langer en gelukkiger kunnen leven.

We hebben vaak een negatief beeld van ouderen – zowel kinderen, leraren, ouders als ouderen zelf. Als we echter alleen de negatieve aspecten van ouder worden zien – verlies, ziekte, geheugenverlies, verval – programmeren we onze geest om juist dat te vermijden. Maar wat als we de gesprekken aan de keukentafel veranderen? Wat als we kinderen een andere ervaring bieden, een directe ervaring die hen wapent tegen de negatieve invloeden van media en alledaagse gesprekken? Dat zou niet alleen het beeld van ouderdom veranderen, maar de levens van iedereen positief kunnen beïnvloeden.

MOTIVERING: EEN POSITIEVE KIJK

Positieve beeldvorming is meer dan folders uitdelen of affiches ophangen. Dat heeft slechts beperkt impact, omdat het werkt op het bewuste niveau. Een echte onvergetelijke ervaring kruipt echter subtiel onder je vel, bijvoorbeeld door een verbindend en verbeeldend spel.

Het is een diepgaande verandering die begint bij het creëren van echte, positieve ervaringen. We hebben als samenleving de verantwoordelijkheid om ervoor te zorgen dat elk kind minstens één positieve ervaring heeft met onbekende ouderen – met of zonder dementie. Een ervaring die niet alleen een tegenwicht vormt voor de indirecte, negatieve berichtgeving, maar die hen wapent tegen de toxische metaforen die dagelijks worden gebruikt. Dit is een ervaring die een leven lang kan bijblijven en die onschatbare waarde heeft. Deze ontmoeting tussen generaties is in staat in te grijpen in gedachten, gevoel en gedrag. We kunnen eraan beginnen: thuis, in de klas, bij oma en opa (al dan niet in een woonzorghuis).

Met *Het spel van de verbeelding* als hulpmiddel kunnen we anders naar ouderen gaan kijken en daarmee de toekomst van ons allemaal verbeteren. Het spel kent geen onmiddellijke winnaars of verliezers, maar op termijn varen we er allemaal wel bij.

‘Gaan jullie maar even spelen, dan zullen wij dit als volwassenen wel even oplossen.’ Het is jammer dat kinderen in probleemsituaties, zoals bij dementie, dikwijls aan de kant worden geschoven. **Dat is een gemiste kans.** Kinderen zitten immers boordevol positieve eigenschappen (zoals humor, inlevingsvermogen, enthousiasme, spontaniteit, bevlogenheid en nieuwsgierigheid) die wij als samenleving nodig hebben om met uitdagingen als dementie om te gaan. We kunnen leren om iedereen vanuit hun kracht te benaderen, zodat we heel wat van hen kunnen opsteken.’

WAT EXPERTS ZEGGEN

‘Dit Spel van Kasper Bormans nodigt uit tot spelenderwijs verbeelden, tot lering en vermaak, in samenzijn en medeleven: **iets mooiers kan ik mij niet inbeelden.**’ — Prof. Dr. Dirk De Wachter (psychiater KU Leuven)

‘Het is een uitnodiging om stil te staan bij de beelden over ouderdom die onbewust in onze gedachten leven. Veel mensen vertrekken van een bevroren grootouderbeeld. Dat is het meest beklijvende beeld van ouderen dat ze hebben. **Dit Spel helpt om je beeld van ouderdom te verrijken.** Het prikkelt je verbeelding en nodigt uit om je voor te bereiden op hoe je gelukkig honderd jaar kunt worden.’ — Prof. Dr. Manu Keirse (klinisch psycholoog KU Leuven)

‘Verbeelding verbindt! Dat idee weet Kasper Bormans om te zetten in een spel dat jongere en oudere mensen samenbrengt. Zijn *spel der verbeelding* brengt de humor, het plezier en de verbinding terug aan tafel, daar waar net die wezenlijke aspecten van menselijke relaties bedreigd zijn bij de mens die door dementie andere contactmogelijkheden verliest.’ — Prof. Dr. Nicole Vliegen (Klinisch psycholoog KU Leuven)

‘Dit spel werkt aan de positieve beeldvorming over ouderen en ouder worden, verbindt generaties en brengt daar bovenop een portie gezelligheid met zich mee. Het hoeft je niet te verbazen dat dit een kolfje naar de hand is van een vereniging zoals Neos, hét Netwerk van Ondernemende Senioren, en van al diegene die op zoek is naar betekenisvolle contacten. Verbeeld het samen.’ — Martin De Loose - (Directeur NEOS)

‘Intergenerationeel contact en verbeelding zijn essentieel voor sociale verbondenheid. Dit spel biedt een unieke en speelse manier om die brug te slaan tussen jong en oud.’ — Prof. Dr. Sandra Zwakhalen (Universiteit Maastricht)

‘Contact tussen jong en oud is enorm waardevol. Maar bij dementie zien we dat mensen zich de vraag stellen: Hoe dan? Dit spel kan een waardevolle manier zijn om (opnieuw) contact te leggen.’ — Gerjoke Wilmink (Directievoorzitter Alzheimer Nederland)

WAT SPELERS ERVAREN

‘Wat een leuk spel! 100% fantasie. Eenvoudig om te spelen.
Een **humoristische, maar leerrijke** ervaring voor iedereen.’

‘Leuk spel, niet kinderachtig, dat een groot beroep doet op je levendige fantasie. Het leukste is dat niets verkeerd is en dat er **geen winnaars** zijn.’

‘Wat een fijn spel. Met een **rijke achtergrond**. Bij vele doelgroepen te gebruiken. Ook handig om op een speelse manier te werk te gaan in een therapeutische context.’

‘Het spel helpt ons **even te ontsnappen** aan ons soms eentonige, realistische denkpatroon. Het spel is leuk voor iedereen. Het stimuleert ons creatief denken, zonder grenzen.’

‘Het is een **indrukwekkend educatief pakket, fantasierijk verpakt** als een spel van verbeelding.’

‘We hebben het **zowel thuis als in de klas** gespeeld. Iedereen heeft er plezier aan beleefd.’

‘**Creativiteit en humor** worden met dit spel bevorderd. Echt niet alleen om te spelen met mensen met dementie.’

‘Een bezoek aan een woonzorghuis zal **nooit meer hetzelfde** zijn.’

‘Het is ongelooflijk hoe het zowel werkt in een gezin als in een relatie-therapie of voor mensen met dementie. **Een aanrader!**’

‘**Fantastisch dat er zo’n spel bestaat!**’